

ПРЕДАТЕЛЯТ И ХАЙДУТИНА

Информация с повече конкретност относно историческите факти и личности, и в регионален, и в локален план съдържат песните с основен мотив предателство спрямо хайдутина, което става повод за двубой с подчертан стремеж към идеализация на образа му. Предателството от една страна косвено стимулира този стремеж, а от друга е свидетелство и за различно отношение към хайдутина, което поставено в опозиционен план, влияе качествено върху образа му в посока на утвърждаване на героичното в него. Фолклорната „биография“ на хайдутина не би била пълна ако в нея липсва предателят като тип герой.

Образът на предателя също не е еднолик и битувa в различни варианти. Сестра, подложена на мъки от хайдути-разбойници предава брат си Видол войвода, но не е наказана, тъй като извършва предателство заради тежките мъчения, на които е подложена. Възможно е в основата на този сюжет да стои истинска случка, но в случая е важен оценъчният подход към всяка конкретна проява на предателство.

В друг вариант предателството е отмъщение на жената на Богдан войвода, който в разбойнически обир е убил брат ѝ. Заради това предателство войводата убива жена си.

Роднински свади с участие на хайдути и войводи, съпроводени с някакво предателство са често теми на песенни сюжети. Развързката е обикновено кървава с жестоко наказание на предателя.

Освен в междухайдутски и роднински свади в песните е разпространено и предателство на войводи и хайдути на турците, водещо до двубой между тях.

Нерядко срещан е мотивът „сестра /кумица/ издайница“.⁵³ Развитието на сюжета следва темата за обявената награда за главата на